

ЯКОВ става ИЗРАИЛ

Няма да се наричаш вече Яков, а Израил; защото си бил в борба с Бога и с хора и си надвил.

Битие 32:28

БОРЕЩ СЕ С БОГА

ЗА КАКВО СТАВА ВЪПРОС

Битие 32:22-32

Когато влязох в болничното отделение на баща си, до леглото му вече имаше един посетител. Баща ми се беше пенсионирал преди три месеца, надявайки се да се поосвободи и да се посвети на многобройните си интереси. Но само месец по-късно баща ми бе все още в болницата и не можеше да се движи без чужда помощ - лявата част на тялото му бе парализирана. Започвахме да осъзнаваме, че всяко подобрение от тук нататък би било бабно и трудно. Не знаехме как ще успеем да му осигурим лечението, от което той се нуждаеше. А и сметките започваха да се натрупват.

Шест седмици по-късно баща ми бе все още в болницата и не можеше да се движи без чужда помощ - лявата част на тялото му бе парализирана. Започвахме да осъзнаваме, че всяко подобрение от тук нататък би било бабно и трудно. Не знаехме как ще успеем да му осигурим лечението, от което той се нуждаеше. А и сметките започваха да се натрупват.

Посетителят при баща ми беше една жена от местната църква. Когато влязох, тя разказваше за това, което е преживяло нейното семейство. Съпругът на гъщеря ѝ наскоро сложи край на изпълнения си с проблеми живот, оставяйки жена си сама с две деца и безброй трудности.

Беше ясно, че и баща ми, и неговата посетителка преживяваха силни съмнения, страхове и болка. Но в онзи ден разговорът им се насочи в друга посока. Те разговаряха за

Божията доброта и за това, че можеш да Му се довериш за всичко. Споделяха как вярват, че Бог е с тях и в тази ситуация, правейки нещата не толкова лоши, колкото щяха да бъдат иначе. Говореха как вярата им в Бог им дава надежда за да продължат напред.

Не знаехме как ще успеем да му осигурим лечението, от което той се нуждаеше.

И двамата, баща ми и неговата посетителка в болничното отделение, бяха в борба с Бога в тежките обстоятелства в техния живот. Борещи се да намерят Божиите благословения в сегашното си състояние. Борещи се да открият надежда в своята безпомощност. Борещи се да намерят смисъла в трагедията, хаоса и болката, които са ги сполетели.

Като борещи се с Бога хора те вървят по същия път, по който вървеше и Яков, чието име дори бе променено на Борещ се с Бога (на еврейски това е буквалното значение на Израил), след като прекара цяла нощ, борейки се с един Непознат. Може в онази нощ Яков буквално да се е борил с Бога, но историята на неговия живот показва една още по-голяма борба.

Не случайно „великият народ“ обещан в началото на дялото на Яков, Авраам, носеше същото име, Израил - народ от борещи се с Бога хора. Историята потвърждава тази истина. Ако ние като християни се считаме за „духовния Израил“, тогава трябва преди всичко да приемем буквалното значение на това. Трябва да сме готови да последваме примера на Борещия се с Бога.

НЕ ПРОСТО СМЯНА НА ИМЕТО

СЪРЦЕТО НА ПРОБЛЕМА

Битие 29-33

Големите компании харчат огромни суми за да „обновяват“ реномето си пред обществеността. Проектират се нови логота, преустройват се офиси, оригинални брошури се печатат, шият се нови униформи, избират се свежи цветове. И всичко това - в опит да се покаже позитивна промяна, с желанието да се отразят новите ценности и новата визия.

Християните също преживяват подобно „обновление“ - Яков е може би един от най-добрите примери. От Яков (измамник - евр.) той стана „борец с с Бога“. От обикновен хитрец Бог го превърна в бащата на Израил.

Измамник и измамен (Битие 29,30)

Библията ни разкрива Яков като човек, естествено предразположен да хитрува и да мами другите. Той открадна наследството от собствения си брат близък (Бит.27). В Битие 29 Яков си получа заслуженото. Договорката с Лаван беше нарушена и вместо Рахил, по-младата, с „хубава снага и хубаво лице“, той получи Лия - по-голямата дъщеря, която „имаше болни очи“.

Въпреки че вече се е оженил за Лия, Яков трябваше да работи още седем години за Лаван, за да плати за любовта на живота си, Рахил. Лия и Рахил се съревноваваха за неговата обич - така се раждат и децата им. Библейският доклад рисува картина на постоянно напрежение и манипулации. Дори и

служините са използвани, за да се спечели някакво преимущество.

Направо е изумително как всред цялото това боричкане, напред целия този хаос от лични изгоди и егоистични стремежи

Божията благодат отговаря драматично.

Бог прокарва изпълнението на своя замисъл. Във всяко дете, което се ражда, Бог вижда бъдещия водач на едно от дванайсетте племена на Израил. Това е благодат. Това е нашият Бог, който създава нещо красиво от човешките несвършени и често егоистични усилия.

Бог е пълен с милост - и тази милост понякога се изявява именно когато Той допуска да опитаме от това, което сме поднесли на другите. В Своята милост към нас Бог ще позволи да ни се случи всичко, което е необходимо, за да се поучим или да стигнем по-близо до. В случая на Яков отношението, което той получи от Лаван, бе помощно средство за връщането му обратно при Бога - дори и когато това означаваше да бъде измамен „десет пъти“ (31:7).

Да бягаш от, да бягаш към (Битие 31)

Нарастващите благословения и закрила, получени от Бога създадоха завист и лоши чувства от страна на Лаван и синовете му. Яков и жените му решиха да избягат от там - но старите навици умират трудно. Яков продължава да заблуждава (ст.20), а жена му отмъква семейното съкровище: идолите. Те побягват, но са преследвани от Лаван. Бягат от Лаван, бягат към „бащиния си дом“ (ст.30). Бягат във страх.

Без да знае, Яков рискува живота на Рахил (ст.32,33). Тя, от друга страна, продължава да мами (ст.35). Въпреки че Яков и семейството му са тръгнали в правилната посока, те все още са доста далеч от това, което Бог иска да бъдат. Яков осъзнава, че не неговата хитрост, нито лъжите на Рахил са ги запазили досега - а само Божията милост (ст.42).

Борбата (Битие 32)

Въпреки Божието присъствие (изявено чрез ангели), Яков се страхува от бъдещето, от неизвестното. Той все още не се е научил да се доверява изцяло на Бога. Склонността му да се изявява като „стратег“ отново се проявява. И все пак той се моли (32:9).

Божият благодат отговаря драматично. Бог милостиво позволява на Яков да се бори с Него. Тук Яков научава един безценен урок: дори Бог не може „да надвие“ (ст.25) борещото се човешко сърце. Само когато човек престане да планира и да се опитва да напредва с измами, само тогава Бог може да се намеси. Само когато ние, като човешки същества, хванем Бога и откажем да го пуснем, само когато напълно сме отхвърлили всички други възможности, едва тогава Бог може да ни превърне в това, което иска да бъдем. А когато Бог прави промяната, не се сменя само „логото“, не става просто една козметична промяна. Извършва се радикална промяна на сърцето и характера. Да се борим с Бога, когато всичко друго е изчерпано и изоставено, води до виждане на Бога! Мястото, където Яков се бореше, се нарече Фануил, защото Яков видя Бог „лице в лице“ (ст.30). Това място беше новото начало за Яков. Новото име символизираше новия човек, който се бе научил да се доверява напълно на Бога. „Израил“ значи „той се бори с Бога“, вместо да продължи да се бори със собствените си сили и мъдрост.

По своя път към Обещаната земя Яков бе променен в нов човек, готов да се завърне в бащиния си дом.

Сдобряване (Битие 33)

Битие 33 разказва за помирението. Резултатът от приемането на Божията благодат е помирение. „Новия Яков“ сега виждаме като смирен човек, готов да се покори не само на Бога, но и на брат си (33:3,10,14).

Божията милост е търпелива. Тя работи и при най-странните обстоятелства и чака подходящия момент за да стане преобразяваща сила в човешкото сърце. С установяването си на новото място, Яков издига олтар на признателност към Бога. Той нарича това специално място „Ел-елое-Израил“, което може да се преведе като „Мозъц е Богът на Израил“. Бог наистина е силен да ни спаси и да ни примирява със Себе Си. Неговата благодат е безгранична. И ако Той може да превърне Яков в Израил, Той може да промени и всеки човек, който е готов да се бори с Него и да се предаде на Неговата сила.

Как мислите?

1. В кои области, ако въобще има такива, си „измамник“, и какви конкретни стъпки смяташ, че трябва да направиш, за да се промени това?
2. Бягах ли и ти в страх? Страх от какво? Какъв е най-добрият начин да се справиш с тези страхове?
3. По какъв начин Бог „иска да се бори“ с теб, как мислиш? Какъв ще бъде резултатът?

СВИДЕТЕЛСТВО
Битие 32:22-32

След като отправя семейството си, за да не види мъката му, Яков остава сам да се моли на Бога. Изповядва греха си и с благодарност признава Божията милост. С дълбоко смирение се позовава на направения с отците му завет и на обещанията, дадени му в нощното видение във Ветил и в страната на неговото изгнание. Кризата в живота му е настъпила; всичко е поставено на карта. В тъмнината и усамотението продължава да се моли и да се смирява пред Бога. Внезапно ръка се поставя на рамото му. Мисли, че враг иска да загуби живота му, и с всичката сила на отчаянието си се бори с нападателя. На зазоряване чужденецът показва свръхчовешката си сила; само от докосването му якият мъж изглежда като парализиран. Този безпомощен, плачещ молител убива на врата на тайнствения противник. Яков вече знае, че се е борил с Ангела на завета. Макар уморен и омаломощен от силната болка, не се отказва от намерението си. Дълго е понасял тревога, угризения, страдания за греха си и сега иска да получи уверението, че е простен. Божественият посетител като че ли си тръгва; но Яков се е вкопчил в него и го моли за благословение. Ангелът настоява: „Пусни ме да си отида...“, но патриархът възкликва: „Няма да те пусна да си отидеш, докато не ме благословиш“. Какво доверие, каква решителност, каква издръжливост! Ако в искането бе проявено

**Яков се е вкопчил
в него и го моли за
благословение.**

високомерие, Яков незабавно щеше да бъде унищожен, но той го изказа със самочувствието на човек слаб и недостоен, но въпреки това уповаващ се на милостта на пазещия завета Бог. „Да! Бори се с ангел и надделя!“ (Осия 12:4). Чрез смирение,

разкаianie и себепредаване този грешен, заблуден смъртен победи Величието на Небето. С трепереца ръка се хвана за Божиите обещания и сърцето на безкрайната Любов не можа да отхвърли молбата на грешника. Като доказателство за неговия триумф и като кураж за други да последват примера му, името му бе променено от напомнящо греха му в изразяващо триумфа му. Победата в молитвата към Бога бе уверение, че Яков ще победи и при хората. Той вече не се страхуваше да посрещне гнева на своя брат; защото Господ му бе защита.“¹

Как мислите?

1. Как можем „да последваме примера“ - на Яков, борещ се с Бога - в своя живот?

2. Добре ли е да се борим с Бога? Защо да или защо не?

1 "Великата борба"

СЕЛЕКТИВНО СКОТОВЪДСТВО

ЧЕРНО НА БЯЛО

Битие 30:25-31:13

Докладът за Якововата селективна развъдна програма (за добитък, не за синове!) е интригуваща смесица от наука, суеверие и Божествена намеса и може да бъде подложена на критика. Разсъдливият читател вижда тук пример за това как устната традиция, действието на провидението и общоразпространените мнения се свързват заедно, за да формират това, което познаваме като библейски текст. Съгласно Менделовите¹ закони на наследствеността физическите белези на поколението се определят от равен брой от гените и на двамата родители. Генетичният белег ще се прояви в замисленост от това дали е доминантен (бели овце или черни кози, които ще отбелязваме с 'e' от еднороден) или рецесивен (частично черни овце и светли кози на петна, които ще означаваме с 'n', от пъстри). Яков предлага да взема за своя запламя всички овце и кози проявяващи рецесивни гени (n-n). Въпреки че отделянето на петнистите животни (които били около 25%) намалило концентрацията на рецесивните гени в основното стадо, те все още присъствали, макар и не проявени, в смесените гени на хетерозиготните животни (e-n).

От останалите 75% от стадото около две трети трябва да са били хетерозиготни (e-n) и една трета монозиготни (e-e). Разплождайки хетерозиготните (e-n с e-n), а не монозиготните (e-e с e-e или e-n), Яков можел да увеличава потомството на пъстриите по вид в следващите поколения. Изчислено е, че така след 7 размножителни периода Яков би имал 39% от стадото, а ако не ползва тази развъдна програма - 15%.² Битие 31:10 загатва, че Бог е открил на Яков как да различава присъствието на рецесивни гени в животните с еднородна външност.

Присъствието в текста на Якововите „магически“ пръчки създава проблем за съвременните читатели. Много обяснения са били предлагани³ (включително няколко от Раби Хазал в Юдейския мидраш⁴): от магьничество до Божествена намеса.

Както и да тълкуваме пръчките, те явно са инструмент в ръката на Яков, за да надхитри Лаван - при това с Божието благословение! Точно както Яков използвал червена леща, за да измами своя „червеникав“ (Битие 25:25) брат Исаа, така сега той използва „тополови“ пръчки и „бели“ овце, което на еврейски е игра на думи от името „Лаван“, за да надхитри чичо си.

В края на краищата това, което задвижва плана, не е наука или суеверие, а човешкият дух и Божията вярност - те са, които дават възможност на Яков да се забърне в земята, която Бог бе обещал, и да основе велика нация.

**В края на краищата
това, което задвижва
плана, не е наука или
суеверие.**

1 Йохан Грегор Мендел - основоположник на генетиката

2 Yehudah Felix, Genes and Heredity in Laban's Sheep, Вж.

< [http://www.jct.ac.il/judaica/dvarTorah/Vayetze\(E\).html](http://www.jct.ac.il/judaica/dvarTorah/Vayetze(E).html) >

3 Henry M. Morris, The Genesis Record

4 Gilad J. Gevaryahu обобщава Eddie Goldberg в „Akudim Nekudim U'vrudim,, В Mail.Jewish Digest, vol. 19, No. 93, 7 June 1995. Вж.

< http://www1.emax.ca/mj_ht_arch/v19/mj_v19i93.html >

ЯКОВОВИТЕ ХИТРИНКИ ЗА БОРБА

ИМА КАК

Битие 32:22-31; 1 Царе 19:9-13

Няма ентузиазирани фенове. Няма странни костюми. Няма пози, нито надуване или бомбастични фрази. Няма театрални удари и сблъсъци. Няма хронометър, няма и отбелязване на точки, няма почивки, няма рефер. Има само двамата души, които се борят на лунна светлина, само тяхното затруднено от напрежение и усилие дишане се чува сред тъмните хълмове. Яков се бореше с Бога. Уау! Каква мисъл! Това трябва да е било най-осезаемото взаимодействие между Бог и човечеството в целия Стар Завет. Защо Бог избра този начин на действие с Яков? И защо измести бедрената му става? Защо толкова време се бавеше, преди да го благослови? Толкова много въпроси - и толкова малко отговори - в тази странна история.

Но въпреки мистериите, има няколко неща, които можем да научим от тази история. Да ги наречем „Якововите хитринки за борба“:

1. За да се срещне с Бога, Яков трябваше да бъде сам. Той изпрати семейството си напред, за да остане сам. Да, Бог може да комуникира с нас по всяко време, но Неговият специалитет е „тихият и нежен глас“ (3 Царе 19:9-13), който най-добре се чува на спокойно място, далеч от смущенията. В този свят, изпълнен с непрестанни ангажменти и

„Хей, защо ме
контузи?“

постоянно превъзбудена среда, спокойните тихи места може да са трудни за откриване. Но направете усилието - заслужава си!

2. Яков имаше сериозно искане. Срещата му с Бога не бе, за да измърмори: „Моля Те, благослови мама и татко, и мисионерите“, преди да се отнесе в страната на сънищата. Съвсем не! Яков осъзнаваше, че ситуацията му е безнадеждна. Животът му бе пълна каша, с повече преплетени интриги от обикновен сапунен сериал. Той щеше да се бори с Бога толкова дълго, колкото трябва, независимо дали Божият стил на общуване щеше да е малко необичаен този път. Тази степен на духовна нужда изглежда се среща рядко в наши дни. Но докато не си я върнем (или, по-точно, докато не ни бъде дадена), мотивацията да ценим времето за Бог винаги ще липсва.

3. Яков не се отказа от борбата. Той дори не спря да попита, „Хей, защо ме контузи?“ Веднъж разбрал, че е намерил Бога, той нямаше да си отиде преди да бъде благословен. Изводът за нас е ясен. Но защо въобще да Го пуснеш?

Как мислите?

1. Когато се „борим“ с Бога, къде прекриваме линията между искреното искане и непочтителността?
2. Каква е била причината Бог да измести ставата на Яков? Бог причинява ли страдание?
3. Кои неща могат да ни попречат да имаме пълноценни и резултатни срещи с Бога?

КАКВО ИМА В ИМЕТО?

ГЛЕДНА ТОЧКА

Откровение 3:7-13; 22:4

Имах в училище приятелка, която не си харесваше презимето. То звучеше точно като една разговорна груба гума. Другите често ѝ се подиграваха. Когато стана на 18, едно от първите неща, които направи, бе да си смени името. По подобен начин, когато Яков се бори с Бога, реалният резултат бе промяна на името. Не вече Яков („той хваща за петата“ или „той мамѝ“), а Израил („той се бори с Бога“).

Исаия разказва историята за пророчеството, дадено на Ахаз, цар на Юдея, приблизително около 735 г.пр.Хр. Разположената на север Асирийска империя беше започнала да разширява границите си. Сирийският цар Расин и Израилевият цар Факей (10-те племена) бяха първите, които усетиха надвисналата заплаха и се обединиха, за да отблъснат нахлуващата асирийска армия. Те искаха Ахаз, като цар на Юдея, да се присъедини към тях и бяха готови да го убедят и със сила, ако се наложи. Ахаз трепереше от страх за своя трон, „както горските дървета се разклащат от вятъра“ (Ис.7:2). Исаия отиде при него и му каза да не се притеснява - защото Господ ще го защити и това ще е знаменieto: млада жена ще забременее и синът ѝ ще се нарече „Емануил“, което значи „Бог с нас“ (ст.14). Но Ахаз вече бил направил спогодба с Асирия (4 Царе 16:6), и така отхвърлил Божието обещание. Затова, когато детето се родило, го нарекли Махер-Шалал-Хаш-Баз, което значи „бърз грабеж, внезапна плячка“ (Ис.8:1-3).

В Откровение Йоан пише, че на онези, които са послушни на гумите на Исус, не се отричат от Него и постоянстват във вярата си, Бог ще даде нови имена (Откр.3:7-13; 22:4).

Когато променим името, което родителите ни са ни дали, какво всъщност се променя? Ще бъдем ли по-добри, любезни, търпеливи? Ще можем ли да тичаме по-бързо, ще станем ли по-силни? Ще бъдем ли по-богати? Ще ни забележат ли хората заради това?

Срещали ли сте някой, който изключително много сържи на това как се пише или произнася името му? Чудя се дали Бог слага друг акцент върху нашето име. Ако да, какъв ли? И ако ние имахме същото мислене като Бог, за кое ли щяхме да се тревожим повече? Не съм сигурен дали правописът и произношението са толкова важни. А ти?

Как мислите?

1. Защо Библията отдава такова значение на имената?
2. Ако имахте избор, как бихте се кръстили и защо?
3. Как биха ви кръстили вашите приятели?
4. Какво ни говори за Божията любов фактът, че Той ни дава нови имена?

ИЗСЛЕДВАНЕ

Исаия 62:2; Еремия 29:11; 1 Йоаново 3:1-3;
2 Коринтяни 5:17; Откровение 3:12

С две гуми

Историята на Яков не е просто разказ за един мошеник, който най-накрая приема Божията благодат и благословения в живота си. Всъщност това е моята история - и вашата история също. Бог ръководи твоя живот, дори когато всичко изглежда напълно объркано. Той има великолепно бъдеще за теб - „мисли за мир, а не за зло“ (Ерем.29:11). Бог дори иска да ти даде ново име, което да символизира изцяло нова посока в твоя живот, чисто нова идентичност; не просто преработка или ремонт, а изцяло ново творение (2Кор.5:17). Ще ти хареса начинът, по който ще тръгнат нещата - обещавам!

А защо не...

- ...потърсиш духовното значение на своето име. Провери в някой добър справочник за имена или в интернет, напр. < <http://christianity.about.com/od/christianbabynames> > Избери си библейска история или текст, който показва библейското значение на твоето име. Как те води Святият Дух към осъществяване на пълния потенциал на твоето име?
 - ...си избереш ново име от духовна гледна точка. Какво ново име мислиш, би искал да ти Бог даде точно сега? Как това име би променило личността ти? Накъде би насочило бъдещето ти? Какво би трябвало да промениш в себе си, за да живееш така, че да отговаряш на новото си име?
 - ...нарисуваш герб или за своето ново име и самоличност. Какви нагледни символи би използвал, за да покажеш ценностите, които избираш, и личността, в която се превръщаш в Христос?
 - ...помислиш с кои свои характерни черти искаш да бъдеш запомнен, когато, като Яков, приключиш земното си пътуване (ако, разбира се, Исус не се завърне преди това).
 - ...направиш екскурзия за „духовно наблюдение“ в природата, за да потърсиш проявления на Божията възстановяваща сила. Кои природни обекти символизират Божията грижа в твоя живот точно сега? Би могъл да заснемеш или да опишеш предметите, които са ти направили впечатление и над които си мислил.
 - ...направиш „молитвена разходка“ около мястото, където живееш, наблюдавайки домовете, професиите, различните хора, а след това да спреш и да отпразниш тиха молитва за Божието съживително присъствие и сила за хората от твоя град. Определи къде са най-големите нужди от Божията възраждаща сила. Какво можете да направите ти и твоето църковно семейство, за да помогнете?

Полезни връзки

Е.Г.Вайт, "Патриарси и Пророци", гл.6, вж. < <http://sdbg.net/page.php?id=books> >

Уочман Ни, "Променени по Негов образ"

Джеймс Фаулър, "Да станеш зрял, да станеш християнин"